

245. Van Dale, de letter B (1)

1. Dat rustgevend middel zal hem rust geven. Ik wil dat je net zo lang blijft als je zus, zolang je moeder ziek is. Een putain respectueuse is een eerbiedwaardige lichtekooi, een putain is dus gewoon een hoer, al staat ze niet in Van Dale. De letter b komen we enerzijds tegen in b-mineur, b kleine terts of b-klein, maar ook als symbool voor de barn, een eenheid van oppervlakte in de atoomfysica. Je geeft er ook een sectie van een kaartenbak mee aan. De letter B komt anderzijds voor in de muziek als B-groot, B grote terts of B-majeur, in de natuurkunde als symbool voor de bel (geluidsintensiteit, vergelijk: decibel, afkorting: dB) en als symbool voor de magnetische inductie (eenheid: de tesla, symbool: T), in de computeromgeving als byte en ten slotte achter een naam als aanduiding van bachelor (voorbeeld: BA, bachelor of arts).

2. Er passen precies 256 velletjes B8 op een vel B0 (dat is ongeveer 1 m in het vierkant). Opzoekopdracht: wat is b2a en b2b? B2c is business-to-consumer. Friese baai kun je roken, hij komt uit Maryland. M'n wiegie was een stijfselkissie, m'n deken was een baaien rok. Uit de baaierd (de chaos) werd de aarde geschapen. Boog men zich in Bijbelse tijd voor Baäl, tegenwoordig dienen we andere baäls, we zijn baälpriesters of -dienaars. De ware baan wordt uit de schijnbare berekend. Zij is weer op de baan en dus is zij opnieuw de baan opgegaan.

3. Langebaandraverijen zijn in. Een waanwijze is niet baan- of bitwijs gemaakt. Hij galoppeerde op de baren der levenszee af. De baard van Mozes is een kamerplant (slaapkamergeluk). De byssus vormt de baard van sommige schelpdieren en is eigenlijk een bundel byssusdraden. Een baardige baarddrager is niet baardeloos. Baardsaki's zijn kleine apen. Kraam niet van die baarlije, klinkklare, nonsens uit! De baarmoeder is de uterus, de baarmoederhals de cervix. De eileidertrompet heet ook wel trompet van Fallopius (fallopische buis). De baartijd kun je doorbrengen op het Koninklijk Instituut voor de Marine en de Militaire Academie. Profiteren we nog steeds, sinds jaar en dag, van de Indische baten?

4. De baba ganoush (Jaarboek 2007) is een tapenade van gepureerde aubergine, knoflook en olijfolie. Het babbittmetaal is een witte tinlegering met antimonium, lood en koper. Tv-babe is de aanduiding voor een jonge, seksueel aantrekkelijke vrouw. Er heerste een Babel vanjewelste. De babinskireflex (Jaarboek 2007) is de voetzoolreflex. Babesiosis is een ziekte bij katten en honden, overgebracht door een teek. Wordt babi pangang van babiroesa gemaakt? Een huidige babylonische spraakverwarring dankt zijn naam aan het Genesisverhaal. De moonliner voerde hen naar hun babymoon (Jaarboek 2007). De babylofant vertrapte de babyoogjes, het bosliefje. Babyroze en -blauw zijn de kleuren voor babykleertjes. Het babyvet (de vernix) zit er bij haar nog aan. Gaan we aan Bacchus offeren? De bacchusstaf is de thyrsus, het bacchanaal een Bacchusfeest. Het bamastelsel is de bachelor-masterstructuur. Kom jij uit Bachten de Kupe?

5. Hij leed aan bacillaire dysenterie. Wat is snel internet zonder backbones? Het backgammon is een bordspel voor twee personen. Ruud is weer helemaal back in town. Ik wil backstage best verklaren dat dictees verworden zijn tot frankensteinse wangedrochten (hydra's), daarom is mijn stille devies: back to basics! Shakespeare heeft de back-wounding calumny geïntroduceerd. De bacovencultuur kweekt bananen. Bacteriofagie is lysis van bacteriën door een bacteriofaag. Bacteriurie is de aanwezigheid van bacteriën in de urine. De badinage is de luchtige scherts. Cadzand-Bad ligt aan zee, Brussel-Centraal niet. Een badstof(fen) broekje is van frotteerstof gemaakt. Een bad trip volgt vaak op Isd-gebruik. Even in mijn baedeker kijken... Een bagatel is een futiliteit, een bagatelle een muziekstuk. Een baggy broek is nogal slobberig. De vogel redde het niet en zou ten onder gaan, de onmiddellijke tenondergang was onvermijdelijk. De ondergang, het ondergaan, van de ondergaande zon gaf het beestje geen sprankje hoop.

6. Een baghera is een welpenleidster. Een baglady is een zwerfster met tassen en een baglama een traditioneel Turks snaarinstrument met drie snaren. Bagnos zijn slavengevangenis. Een baguette is een stokbrood. Hij wist van boe noch bah en kon dus geen a van een b onderscheiden. Bahai en baháisme zijn synoniem. De Bahama's zijn de Bahama-eilanden. Een bahco(sleutel) is een soort Engelse sleutel. Daar kun je in geval van nood je baco (bacootje) mee roeren. Een bahneus kan alleen een derde reinigen. Bahreini wonen in Bahrein. De baht is betaalmiddel in het voormalige Thailand. Een bahut is een hutkoffer. Roodhuid en dikkop zijn voorbeelden van het bahuvrihicompositum. De baignoire is de schouwburgloge op de parterre. De baileybrug is een noodbrug. De baillet is bij valkeniers de boomvalk. De baisier is een suikergebakje. Een bajadère is een tempeldanser.

7. Een bajan is een soort van accordeon. Bakaarde is terracotta. Het bakeliet is een harde kunsthars. Baantjerijden doe je op de ijsbaan. Een badientje is een rijzweepje. De badjing is meestal het Javaanse eekhoortje. Een badjoe is een baadje. Zijn bad trip was geen mislukte uitstapje. Een baffle hangt hoog in een fabriekshal en absorbeert geluid. Op 14 februari valt trouwens Valentijnsdag. Schrijf je nu smakkertje of smakkerdje? Een bacove kan rauw gegeten worden, een bakbanaan moet je bakken; met een beignet maak je er bakabana's van. Nog lekkerder wordt het met bakbacon erbij. Een bakbarometer is een buis van Torricelli in een kwikbak. Iemand van bakboord naar stuurboord sturen is hem van Pontius naar Pilatus zenden.

8. Een flushdek is een verhoogd scheepsdek boven de kajuit. Kun je met een triporteur ook je drieling vervoeren? De kibbelende bakkebaardman was aan het bakkeleien. Een bakkenist gebruikt 27MC-zendapparatuur, een bakkie. Door de tichelbakker was de wittebroodbakker bakker-an. Bakkersezeem is een beroepsziekte van bakkers. We bezochten de heiligen- en plateelbakkerij. Ga je bakkerskinderen brood geven? Jan hield zijn bakkes, Piet ging erop. Baklava is zeer zoet Turks honinggebak. Bakmix is een kant-en-klaar mengsel van onder meer bakmeel en gist. Een bakra is een blanke (Nederlander). Bakso (Jaarboek 2008) is soep met vleesballetjes, ei en mi, bakzo is een hoeveelheid kleine vis om te bakken. De cricketbal raakte de croquetbal. De balanites is een geslacht van doornachtige tropische bomen, waaraan zoete vruchten groeien. Een balaclava is een bivakmuts. Daaronder crepeerde Hein van de balanitis.

9. Nee, geen balanopostitis (Jaarboek 2010)! In de Koude Oorlog was er een balance of power. Het balalaïkaorkest was helemaal in balans. Bij een balanssuicide heeft de suïcidant alle consequenties goed overwogen. Balata is een rubbersoort en balatum een op linoleum lijkend viltzeil, uit in bitumen en guttapercha gedrenkt lompenvilt. De balboa is de munteenheid van Panama. Een baldakijngraf is een graftombe met een door colonnetten gedragen overhuiving. Een bal champêtre vindt in de openlucht plaats. De balebale is een rustbank, de balein werd in korsetten gebruikt. De Balfour Declaration betrof de Joodse staat. Een balienees is een balie-employé en in de regel geen Balinees (Baliër). Ze vielen nog net binnen zijn baljuwschap.

10. Balken naar Noorwegen brengen is uilen naar Athene dragen of water naar de zee. De balkanistiek bestudeert ook de Balkanbendes (Jaarboek 2010) en de balkanbeat (Jaarboek 2008). De majoor leed aan het Balkan-, de sergeant aan het Golfsyndroom. Ballads worden langzaam gezongen. Een balladedichter creëert balladen. De balletje-balletjespeler trok veel bekijks. De ballerina droeg een tutuutje en gebruikte haar tissuetje. De oude Romeinen gebruikten ballista's. De heteluchtballon zakte als een plumpudding ineens. Een ballon captif is een kabelballon, een ballon d'essai een proefballon. Een foleykatheter kan niet uit de blaas glijden. Bij een ballonkatheterisatie wordt je gedotterd. Ballonspringen is parabouncen. Een balloon is een tekstballon, een ballote een stinknetel. Een sopropo is een balsempeer.

Rein Leentfaar